

Ewa Pytasz

"Literatura i historia. Interpretacje",
Red. T.Bujnicki, I.Opacki, Seria
"Analizy i Syntezy", "Prace Naukowe
UŚI." nr 549,
Warszawa-Kraków-Katowice 1982 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 27/1 (91), 323

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

LITERATURA I HISTORIA. INTERPRETACJE. Red. T. Bujnicki,
I. Opacki. Seria "Analizy i Syntezy". "Prace Naukowe UŚl."
Nr 549. Warszawa-Kraków-Katowice 1982, ss. 212, zł 150,-

W skład tomu wchodzi następujące artykuły: L. Neuger: Na początku była katharsis. Pomysły do interpretacji "Czarnej wiosny" Antoniego Słonimskiego; A. Węgrzyniak: Julian Tuwim - "Z wierszy o państwie"; W. Ligęza: Czary, pamięć, pisanie. O "Drodrodze powrotnej" Juliana Przybosa; S. Gawliński: Mieczysław Jastrun - "Dzieje"; A. Opacka: Lechoniowa pieśń o Starzyńskim; M. Cudakowa: Krzysztof K. Baczyński - "Mazowsze"; M. Bralczyk: Tadeusza Borowskiego przewyciężanie historii. O "Czasach pogardy"; J. Dynak: Mit i historia w "Dumie o hetmanie" Stefana Żeromskiego; J. Illg: Historia w tyglu alchemika. "Wita" Tadeusza Micińskiego; T. Bujnicki: Powieść historyczna wśród prądów epoki. "Aecjusz ostatni Rzymianin" Teodora Parnickiego; K. Krauski: Wizja historii w "Palę Paryż" Brunona Jasiońskiego; S. Zabierowski: Między historią a genologią. W kręgu dyskusji nad "Popiołem i diamentem" J. Andrzejewskiego.

BP/91/63

E.P.

LUDOROWSKI Lech: Etos posługi publicznej w "Trylogii" Henryka Sienkiewicza. "Prace Historycznoliterackie UŚl." Nr 18, Katowice 1982, s. 147-171.

Autor analizuje "Trylogię" jako wspaniałą lekcję aktywnego patriotyzmu, propagującą wartości narodowe i ogólnoludzkie. Sienkiewicz w "Trylogii" przedstawił - oparty na tradycji epickiej - etos rycerza i obywatela, pojmowany jako swego rodzaju kodeks obowiązków jednostki wobec Ojczyzny-Matki. Ów etos rycerza wiąże się też z niemal maksymalistycznym kodeksem etycznym, wykluczającym relatywizm moralny, wymagającym postawy heroicznej trwania aż do końca na posterunku, przedkładania honoru nad życie, sprawy publicznej nad prywatną, wierności wobec wodza i przyjaciół, uznania dla wartości wroga, umiejętności przebaczenia. Autor charakteryzuje pod tym kątem: Skrzetuskiego, Kmicica, Wołodyjowskiego, nawet Zagłobę. Przypomina też postać obrońcy fortów Wizny w 1939 r., kapitana Raginisa, który - jak Wołodyjowski w Kamieńcu - pełnił do końca posługę publiczną dla Ojczyzny.

BP/91/64

D.Ś.